

 Socialstyrelsen

DEN
NATIONALE
TOLKE
MYNDIGHED

**Voksendøves Nordisk Råd
– 24. september 2021**

Viden til gavn

DEN
NATIONALE
TOLKE
MYNDIGHED

Indhold:

- Hvad er DNTM – Den Nationale Tolkemyndighed
- Bevillingskompetence
- Sektoransvar, hvad er det?
- Bevilling til udlændinge
- Fremtiden

Socialstyrelsen 27. september 2021

Hvad er Tolkemyndigheden

Den Nationale Tolkemyndighed blev etableret 1/1 2010

Hører under Socialstyrelsen i Odense

Udfører ca. 23.000 bevillinger af tolkebistand årligt

Finder tolk til 95-98 pct. af alle bevillinger

Skrivetolkninger udgør knap 5 pct. af bevillingerne, og 11 pct. af tolketimerne

Socialstyrelsen

27. september 2021

Tolkebrugere

- Målgruppen er personer med hørenedsættelse, døve og døvblinde. Ved udgangen af 2020 var der 3.121 brugere

Handicaptyp	Kvinder	Mænd	Samlet
Døv	1175	1077	2252
Døvblind	69	37	106
Hørehæmmet	486	277	763
I alt	1730	1391	3121

Alle brugere		
Aldersinterval	Antal	Procent
0-17	17	0,54
18-66	2125	68,09
67 +	979	31,37

Socialstyrelsen

27. september 2021

Tolkemyndighedens kompetence

Tolkemyndigheden negativt afgrænset i forhold til tolkning efter konkret lovgivning og Sektoransvar.

Det betyder, at hvis der ikke er andre, der har pligt til at sikre tolkebistand, så skal Tolkemyndigheden!

Eksempler på konkret lovgivning:
Uddannelsesområdet, Beskæftigelsesområdet.

Sektoransvar betyder, at alle myndigheder, der udbyder en ydelse, en service eller et tilbud, har ansvaret for at tilbuddet også er tilgængeligt for personer med nedsat funktionsevne

DEN
NATIONALE
TOLKE
MYNDIGHED

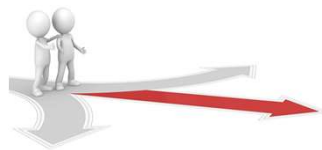
Socialstyrelsen

27. september 2021

Sektoransvar

DEN
NATIONALE
TOLKE
MYNDIGHED

Populært sagt:

Tolkemyndigheden skal bevillige tolk til aktiviteter, når der ikke er andre, som har ansvaret

Vi må afdække med en række spørgsmål, hvem der skal bevillige tolk

Socialstyrelsen

27. september 2021

Afklaring om myndighed skal sikre tolk

- Er det en myndighed, der står for aktiviteten?
 - Skole inviterer forældre
 - Kommune indkalder borger til samtale
 - Sygehus indkalder til undersøgelse
- Det er ligegyldigt, hvem der tager initiativ til at benytte myndighedens tilbud.
 - En borger vil tale med sagsbehandler
 - En borger vil anmelde et tyveri
- Er tilbuddet visiteret, eller åbent for alle uden visitation?
 - En nabo indkaldes til orientering om byggesag
 - Alle naboer inviteres til informationsmøde

Kræver ofte konkret viden om organisering

- Sygehuse hører under regioner (medmindre private sygehuse)
- Skadestue drives af regioner
- Egen læge er selvstændig virksomhed.
- Nogle steder er der ingen praktiserende læger, men i stedet en regionslægeklinik
- Regionslægeklinikker kan være udliciteret til eksempelvis Falck
- Lægevagt er drevet af praktiserende læger. Ofte placeret samme sted som skadestuen
- Nogle Regioner har egen lægevagt (tlf. 1813)

Der er undtagelser

- Eksempler:
 - *Kommunale sundhedstilbud efter sundhedsloven (hører under Tolkemyndigheden), men ikke Regionernes tilbud efter sundhedsloven (Regionerne)*
 - *Folkekirken udenfor døvemenighederne*

Socialstyrelsen

27. september 2021

Sektoransvar kan "flytte med"

- Når en myndighed får andre til at løse en opgave, kan det i loven eller driftsaftalen være bestemt, hvem der sørger for tolk

Eksempler:

- Nogle A-kasser har overtaget samtaleforløb for ledige, her er det lovbestemt, at sektoransvaret følger med
- Når patienter henvises til private sygehuse til behandling, er det stadig regionsrådet, der er ansvarlig for tolkning
- Når private plejehjem løser opgaver efter serviceloven, følger ansvaret for tolkning med

Socialstyrelsen

27. september 2021

Eksempel: Plejehjem

- Alle de aktiviteter der udspringer af plejehjemets drift hører under sektoransvar:
 - *samtale med beboere*
 - *Samtale med pårørende (ikke alm. smalltalk, der holdes møde!)*
 - *Invitere til julefest for beboere og pårørende*

Hvis andre end plejehjemmet arrangerer og afholder aktiviteter, er det ikke et led i driften, og dermed ikke under sektoransvaret:

- *Vennekreds/støtteforening afholder bankospil eller julefest*
- *Beboere mødes uformelt til ølsmagning*

Socialstyrelsen

27. september 2021

Krav

1. Har et **hørehandicap**, så borgeren har behov for en tolk for at kunne kommunikere med andre.
2. **Opholder sig lovligt** i Danmark
 - **Nordiske borgere:**

*Ret til ubegrænset at indrejse og opholde sig i Danmark efter Udlændingelovens § 1. Dermed altid lovligt ophold i Danmark. Efter **Nordisk Konvention af 14. juni 1994, om Social Bistand og Sociale Tjenester**, artikel 4, ligestilles nordiske statsborgere med lovligt ophold, med landets egne statsborgere, i forhold til Social bistand og sociale tjenester.*
 - **EU borgere:** *Ret til indrejse i Danmark i op til 3 måneder, arbejdssøgende dog op til 6 måneder. Efter **EU-reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger** gælder også her princippet om ligebehandling, dvs. man skal behandles på lige fod med danske borgere.*
 - **Tredjelandes borgere:** *Lovligt ophold, såfremt man har visum. Når det er opfyldt, så ret til tolkninger, hvor behovet opstår under opholdet, og som anses for afgørende, dvs akut.*

Socialstyrelsen

27. september 2021

Bevilling til udlændinge

- Tolkemyndigheden bevilliger således tolk til de aktiviteter, der er efter Tolkeloven, eksempelvis til begravelser, bryllupper, andre fester, møder, arrangementer, konferencer, fritidsaktiviteter osv. til nordiske borger og EU borgere
- Ansøgere skal først søge om at blive oprettet som tolkebruger, herefter kan der ansøges på lige fod med danskere.
- På samme måde i forhold til Færøerne og Grønland, de er jo en del af Rigsfælleskabet og behandles helt på lige fod som syd-danskere.
- I forhold til uddannelsesområdet, sagsbehandles efter fuldstændigt de samme regler, dvs. nordiske studerende og studerende fra Færøerne og Grønland har helt samme rettigheder til tolkebistand som danske studerende.

Socialstyrelsen

27. september 2021

Udvikling af området

- Tolkemyndigheden gennemførte i 2011-2012 et stort fjerntolkeprojekt, hvor fjernskrivetolkning indgik
- Gode erfaringer med at anvende fjernskrivetolkning
- Ved udbud af en fjernskrivetjeneste i 2013 og 2017 indkom der ingen tilbud

Socialstyrelsen

27. september 2021

Udvikling af området

- Under Covid-19 nedlukningen blev der i Høreforeningen eksperimenteret med skærmtolkning, da møder og arbejde flyttede over på videoplatforme
- Der blev indhøstet mange gode erfaringer, hvordan skrivetolkning bedst kombineres på videoplatforme, og hvilke platforme der bedst egner sig hertil
- Helt sikkert et blivende tilbud til skrivetolkningerne

Socialstyrelsen

27. september 2021

Fremtiden

- Automatiseret skrivetolkning gennem talegenkendelse er i rivende udvikling
- I Tolkemyndighedens forsøgsprojekter vedrørende fjern- og videotolkning i 2011-2012, blev det undersøgt, om talegenkendelse kunne være et værktøj til automatisk skrivetolkning
- Det system, der var længst fremme dengang, kunne genkende omkring 100.000 danske ord. Det var en udfordring, at det skulle kalibreres til den taler, der skulle tekstes
- Siden er udviklingen indenfor talegenkendelse gået hurtigt, blot få år efter projektet, havde Apples SIRI overhalet den tidligere teknologi, bl.a. via anvendelse af AI. Udviklingen kom noget uventet, fordi dansk er et meget lille sprogområde

Socialstyrelsen

27. september 2021

Fremtiden

- I nær fremtid – indenfor de næste 5-7 år, vil automatisk tekstning via udstyr med talegenkendelse vinde frem
- Vil kunne give hørehandicappede tekst på både tale, medier, film osv. ved brug af mobiltelefon
- Muligt med AI-brille, der viser tekstningen, så brugeren ikke skal stå og se ned på en skærm, men kan følge med i omgivelserne
- I Norden er vi langt fremme i forhold til mobildata dækning, hvilket er en forudsætning for udviklingen
- Det vil betyde stor mobilitet for brugerne
- Kunne etableres med mulighed for at få oversat tolkningen til andre sprog, så hvis talen, der skal tekstes er på dansk, vil brugeren kunne vælge at få det teksten på et andet sprog i stedet
- Man kunne forestille sig en abonnementsmodel til en et fast årlig pris. Ingen besvær med først at søge om bevilling af tolk, eller finde ud af, hvilken myndighed der skal betale – bare plug-and play!

Socialstyrelsen

27. september 2021

Fremtiden - Sektoransvarlighedsprincippet

- Princippet om, at alle sektorer har ansvar for at sikre tolkebistand, er et gammel centralt princip i offentligt.
- Det fastlægger, hvem der har ansvaret, og dermed også, hvem der skal finansierer området.
- *"Den sektormyndighed, der udbyder en ydelse eller en service, er også ansvarlig for, at den pågældende ydelse er tilgængelig for personer med nedsat funktionsevne".*
- Begrundelsen er dels at princippet entydigt placerer ansvaret, og at det ligger der, hvor viden og ekspertise om ydelsen er placeret.
- Der er ikke umiddelbart noget, der peger mod en ændring heri.

Socialstyrelsen

27. september 2021